

Een preek van J.C. Philpot: Het gebed van Mozes

*uitgesproken in de Voorzienigheidskapel, Eden Street, hamstead Road, Londen op zondagavond 1847
overgenomen uit Tien predikaties, deel 2*

“Verblijd ons naar de dagen, in dewelke Gij ons gedrukt hebt, naar de jaren, in dewelke wij het kwaad gezien hebben. Laat Uw werk aan Uwe knechten gezien worden, en Uwe heerlijkheid over hunne kinderen.

En de liefelijkheid des HEEREN, onzes Gods, zij over ons; en bevestig Gij het werk onzer handen over ons, ja, het werk onzer handen, bevestig dat.” Psalm 90:15-17.

Het opschrift van de Psalm is ‘een gebed van Mozes, de man Gods’. De Heilige Geest gebruikte bijgevolg de pen van Mozes, om dit geïnspireerde voortbrengsel te schenken tot welzijn van de Kerke Gods. Doch, bedenk wie Mozes was. Hij wordt hier met nadruk ‘de man Gods’ genoemd; zijnde de man, die door God op een bijzondere wijze werd verwekt om Zijn werk te verrichten.

Hij wordt ook de ‘dienaar’ Gods genoemd, en hij wordt getuigd, ‘getrouw te zijn geweest in geheel zijn huis’ (Hebr. 3:5). De Heere schonk hem ook bijzondere voorrechten, door hem tot Zich te roepen op de berg, en Zich daar gedurende veertig dagen met hem te onderhouden; zodat toen hij van de berg afdaalde zijn aangezicht glinsterde met zulk een luisterrijke heerlijkheid, dat de kinderen Israëls het niet konden verdragen hem aan te zien. Maar plaatste het werk, dat de Heere Mozes te doen gaf, of plaatste de heerlijke openbaring van des Heeren tegenwoordigheid en macht Mozes op de één of andere verhevenheid, ver buiten het gezicht, en ver buiten het bereik van het huisgezin Gods? Dit deed het niet. Hij was een man met dezelfde zwakheden en gebreken als wijzelf.

En ik zeg het met alle eerbied, dat als Mozes door de gunste Gods aan hem geopenbaard op de één of andere verhevenheid was terechtgekomen, buiten het bereik van de zwakheden, de zonden, en oefeningen, waarmede Gods volk beproefd wordt, dan zouden de voortbrengselen van Mozes' pen van weinig nut voor hen zijn geweest. Maar we vinden hem hier, alhoewel zo hooglijk begenadigd, en op zulk een gezegende wijze verrijkt met de goedertierenheid en genade des Heeren, op dezelfde oefenplaats, waar het huisgezin des Heeren altijd moet worden aangetroffen. ‘Wij vergaan door Uwen toorn; en door Uwe grimmigheid worden wij verschrikt. Gij stelt onze ongerechtigheden voor U, onze heimelijke zonden in het licht Uws aanschijns.’ En aldus, ofschoon hij zo hooglijk begenadigd werd, was hij niet buiten het bereik gekomen van Gods toorn, die geopenbaard werd in zijn consciëntie als hij zondigde, nóch buiten het bereik van zijn verborgen zonden, omdat hij gebracht was in het licht van Jehova's Aangezicht.

Nóch ook was hij boven het roepen om een openbaring van de genade Gods uitgekomen. ‘Verzadig ons’ roept hij vanaf de bodem van zijn hart (want niets anders kan ons verzadigen). ‘Verzadig ons in de morgenstond met Uwe goedertierenheid, zo zullen wij juichen, en verblijd zijn in al onze dagen.’ En dan volgen de woorden van onze tekst: ‘Verblijd ons naar de dagen, in dewelke Gij ons gedrukt hebt, naar de jaren, in dewelke wij het kwaad gezien hebben. Laat Uw werk aan Uwe knechten gezien worden, en Uwe heerlijkheid over hunne kinderen. En de liefelijkheid des HEEREN, onzes Gods, zij over ons; en bevestig Gij het werk onzer handen over ons, ja, het werk onzer handen, bevestig dat’.

Er komen vier smeekbeden voor in deze woorden. God geve ons deze te mogen overdenken bij het licht des Geestes; en de Heere stelle me in staat te spreken vanuit de volheid van een gevoelig, gelovig hart, hetgeen ik erin zien en tasten mag!

I. De eerste smeekbede luidt aldus: ‘Verblijd ons naar de dagen, in dewelke Gij ons gedrukt hebt, naar de jaren, in dewelke wij het kwaad gezien hebben’.

Wat is des Heeren getuigenis aangaande Zijn huisgezin? Is het niet dit? ‘Maar Ik zal in het midden van U doen overblijven een ellendig en arm volk; die zullen op de Naam des HEEREN betrouwen’ (Zef. 3:12). Is het niet des Heeren eigen plechtige belofte: ‘In de wereld zult gij verdrukking hebben’ (Joh. 16:33). Versterkte de apostel Paulus de zielen der discipelen niet door hen te vermanen ‘dat zij zouden blijven in het geloof, en dat wij door vele verdrukkingen moeten ingaan in het Koninkrijk Gods’ (Hand. 14:22).

Lezen we ook niet in 2 Tim. 2:12: ‘Indien wij verdragen, wij zullen ook met Hem heersen’. En als Johannes, de geliefde discipel, een heerlijk gezelschap voor de Troon zag, en er gevraagd werd, wie dezen waren, was

niet dit het antwoord: ‘Dezen zijn het, die uit de grote verdrukking komen; en zij hebben hun lange klederen gewassen, en hebben hun lange klederen wit gemaakt in het bloed des Lams’ (Openb. 7:14). Als dit het geval is, dan betekent het géén verdrukking te hebben, in 't geheel niets te hebben. En niets te kennen van het ‘lijden van Christus’, betekent hiernamaals niet met Hem te zijn, en Zijn eeuwige heerlijkheid niet te aanschouwen, nóch eraan deel te hebben. Aldus liggen bezoeken, verdrukkingen, oefeningen, beproevingen en verzoeken op het pad van ieder kind van God. Als we deze dan niet hebben, is dit een blijk tegen ons; doch als we deze al hebben, is dit in zoverre een blijk in ons voordeel. Welnu, wat is dat, hetgeen ik de ondergrond mag noemen, het fundament van het gebed van Mozes? Het is, dat de Heere hen zou ‘verblijden naar de dagen, in dewelke Hij hen gedrukt had en naar de jaren, in dewelke zij het kwaad gezien hadden’. Hij kon op geen andere wijze vragen verblijd te worden. Het was slechts naar de dagen hunner verdrukking en naar de jaren, dat ze het kwaad gezien hadden, dat hij de Heere vragen kon hun hart te verblijden. Hij kon niet tot de Troon der Genade komen om de Heere te vragen hen te verblijden, tenzij deelhebbers zijnde aan de verdrukking, en beproefd wordende met het kwaad. En aldus kunnen we niet met enige vasthoudendheid tot de Troon der Genade komen, en de Heere vragen onze zielen te verblijden, te troosten, te bemoedigen, en te zegenen, tenzij we een soortgelijk pad bewandelen. De verdrukking dan in haar onderscheidene gedaanten en vormen is juist de basis, waarop alle vertroosting moet rusten; en een bekendheid met het kwaad van ons hart door de dagelijkse oefening moet het fundament zijn, waarop we ertoe komen van de Heere af te smeken, of Hij van vrede en troost zou willen spreken tot onze ziel. Als we dus op een andere wijze komen, dan kunnen we zeker niet komen in eenvoudigheid en in Goddelijke oprechtheid. Er zijn dus dagen, waarin God het gepast acht Zijn kinderen te verdrukken; en er zijn jaren, waarin het Hem behaagt hun het kwaad te doen zien. De Heere bekwame ons om enige van de verdrukkingen te beschouwen, waarmede Hij Zijn Zion kastijdt.

1. Verdrukking is het deel van alle mensenkinderen; want: ‘De mens wordt tot moeite geboren; gelijk de spranken der vurige kolen zich verheffen tot vliegen’ (Job 5:7). Maar meer in 't bijzonder is de verdrukking het deel van Gods volk. Hoe weinigen van het levendgemaakte huisgezin zijn in de voorzienigheid vrij van tijdelijke moeiten!!! Hoevelen van het huisgezin des Heeren worden er verdrukt, zwaar verdrukt, in het lichaam!!! Hoevelen dragen een wankel tabernakel om, een arm, ziekelijk lichaamsgestel, dat nauwelijks een dag zonder pijn en lijden is!!! En ze weten uit pijnlijke ondervinding, dat dit een zware beproeving is, een pijnlijke verdrukking in de voorzienigheid. Hoevelen van des Heeren volk worden zwaar beproefd in omstandigheden!! God heeft het arme dezer wereld verkoren rijk te zijn in het geloof, en Hij heeft het in Zijn oneindige Wijsheid gepast geacht, dat verreweg het grootste deel van Zijn vrijgekochte huisgezin vele moeiten zou moeten doorgaan, die het gevolg zijn van de natuurlijke armoede en van karige omstandigheden. Hoevelen van het huisgezin des Heeren worden gepijnigd en bedroefd door huiselijke beproevingen!!! Juist de natuurlijke bronnen der liefde worden bronnen van smart en verdriet. De levensgezel, de kinderen, waaraan ze hun genegenheid hebben gehecht, blijken vaak bronnen van beproeving te zijn voor het huisgezin Gods. Maar ofschoon dit beproevingen zijn (en altijd beproevingen moeten zijn als God ze dit doet zijn), hoe gering zijn ze toch in ware betekenis, vergeleken bij geestelijk lijden, bij die verdrukkingen in de genade, waarmede de Heere het gepast acht Zijn volk te oefenen. Bijvoorbeeld:

2. Een gevoel van schuld, van zonde, die als een zware last op de consciëntie wordt gelegd — is dit niet één van de verdrukkingen, waarmede het volk des Heeren van tijd tot tijd zwaar beproefd wordt? Wat striemt zo hevig als schuld? Wat doordringt en doorsteekt er de consciëntie als de toorn Gods, die wordt gevoeld? Welke last is zwaarder om te dragen, dan een gevoel van Gods toorn tegen de overtreding, als die toorn in de ziel wordt gebracht; is dit niet één van de verdrukkingen, waarvan gesproken wordt in het vers, voorafgaande aan onze tekst? ‘Want wij vergaan door Uwen toorn; en door Uwe grimmigheid worden wij verschrikt; Gij stelt onze ongerechtigheden voor U, onze heimelijke zonden in het licht Uws aanschijns.’ Wanneer God onze ongerechtigheden voor Zich stelt, en onze heimelijke zonden in het licht Zijns aanschijns, moet het een dag van verdrukking zijn voor de ziel, die aldus zwaar wordt geoefend.

3. De verbergingen en onthoudingen van Gods gunstrijk Aangezicht; de ziel, die zich onder twijfel en vrees bevindt; de moedeloosheid, die in het hart werkt; niet in staat zijnde te naderen tot de Troon der genade;

beschuldigingen der consciëntie; de vurige pijlen van Satan, die in het vleselijke gemoed worden geworpen — zijn dit alle geen verdrukkingen, die Zion ten deel vallen? Niets kan zo zwaar striemen als geestelijke verdrukking. Laten we tijdelijke verdrukkingen hebben in hun volle mate, als het de Heere behaagt met ons te zijn en Zijn liefde te openbaren, ons met Zijn tegenwoordigheid te ondersteunen, en van vrede te spreken tot onze ziel, dan kunnen we deze in tevredenheid dragen, zo niet goedsmoeds. Doch als er gevoegd bij deze tijdelijke beproevingen en verdrukkingen in de voorzienigheid, schuld op de ziel ligt, God Zijn Aangezicht verbergt, we geestelijke donkerheid ervaren, beschuldigingen der consciëntie, inblazingen van de Satan, en ons een duizendtal moedeloze gevoelens voor de geest komen — hoe hevig smart dit, hoe dringt dit door tot de uiterste diepten van het hart!

Maar behalve deze ‘dagen der verdrukking’ zijn er ‘jaren van het kwaad’. ‘Verblijd ons naar de dagen, in dewelke Gij ons gedrukt hebt, naar de jaren, in dewelke wij het kwaad gezien hebben.’ Verdrukking komt bij de dag; het kwaad komt in jaren. De verdrukking komt keer op keer, zoals God deze zendt; doch er zijn er velen van des Heeren volk, die een jarenlange belijdenis achter zich hebben (en eveneens een genaderijke belijdenis), die toch in al die jaren, weinig anders dan het kwaad hebben gezien — de kwaden van hun hart, die aan het licht werden gebracht; de werkingen van hun verdorven natuur; de trots, aanmatiging, eigengerechtigheid, zinnelijkheid, wereldsgezindheid en de hopeloze goddeloosheid van hun vleselijk gemoed, openbaar gemaakt, en hun voor ogen gehouden en met gewicht en met kracht op hun consciëntie gelegd.

Als ze zodoende terugblikken, wellicht op jaren van kwaad, hoe weinig, hoe zeldzaam, hoe karig verspreid liggen de blijken en getuigenissen van Gods liefde en gunst aan hun zielen! Maar o, hoe overstelpend, hoe talrijk, ja hoe ontelbaar zijn de kwaden, de gruwelijke kwaden, die door die lange reeks van jaren verspreid liggen! Wellicht geen absoluut vallen in de zonde; maar o, de afkeringen van het hart, het inwendige overspel, de afgoderijen, en de afwijkingen van de levende God! O de vleselijkheid, zinnelijkheid, vuiligheid, schuld, en de verontreiniging van onze gevallen natuur! O, de kwaden in iedere gedaante en naam, die alle tesamenhopen om beschouwd te worden, als God onze ongerechtigheden voor Zich stelt, en onze heimelijke zonden in het licht Zijns aanschijns!

Maar wie zou geloven, dat deze dingen noodzakelijk waren om beoefend te worden; dat ‘jaren van kwaad’ volstrekt nodig waren om het hart door zwaarigheid te vernederen, en ons op die plaats te drukken, waar genade en liefde geopenbaard moeten worden? Toch is het de weg, laat de mensen er tegen strijden, zo lang als ze kunnen; het is de weg; en dus alleen voor zover we op deze plaats gebracht zijn door ‘dagen der verdrukking, en jaren, waarin we het kwaad hebben gezien’ — misschien weinig anders dan kwaad — kunnen we vanaf de bodem van ons hart met eenvoudigheid en met Goddelijke oprechtheid roepen: ‘Verblijd ons naar de dagen, in dewelke Gij ons gedrukt hebt, naar de jaren, in dewelke wij het kwaad gezien hebben’. Beschouw het woord ‘naar’. Het is de sluitsteen van de tekst; het is de spil, waarop de smeekbede draait: ‘Verblijd ons naar de dagen, in dewelke Gij ons gedrukt hebt, naar de jaren, in dewelke wij het kwaad gezien hebben’. Zijn onze verdrukkingen groot geweest? Zijn de jaren van het kwaad lang geweest? Verblijd ons in een gepaste verhouding tot de ‘dagen der verdrukking, en tot de jaren van het kwaad’. Dagen van langdurige diepe, zware verdrukking, maken blijdschap noodzakelijk in een gepaste verhouding; en jaren van het kwaad, diepgaand kwaad, vreselijk kwaad, betreurd kwaad, verafschuwd kwaad, maken de ziel middellijkerwijs geschikt om verblijd te worden in een gepaste en gelijke verhouding.

Bent U iemand, die niets kent van innerlijke smart en verdrukking? Bent U iemand, wiens jaren nooit jaren van het kwaad zijn geweest? Het gebed is niet voor U; de smeekbede is niet gepast voor Uw hart, hoewel deze uit Uw mond moge komen. Het gebed werd voor U niet geschreven.

Toen Mozes onder Goddelijke inspiratie de pen ter hand nam, en in levende bewoordingen, de gevoelens van zijn ziel uittekende, schreef hij dit niet voor U. Maar aan de andere zijde, als U iemand bent van het beproefde, aangevochten huisgezin des Heeren, die het kwaad kent, die het op een pijnlijke wijze kent, die het dagelijks kent, tijdelijk en geestelijk kwaad, (er wordt niet strikt omschreven welk kwaad), ja, lange en vele ‘jaren van kwaad’, het is voor U, dat deze smeekbede geschreven werd. Is het gebed niet juist gepast voor de gevoelens van Uw hart? Is het niet precies het verlangen, dat het meest gepast lijkt voor de oefeningen van Uw ziel? ‘Verblijd ons.’ Hoe moet God ons verblijden? Wat lezen we in het voorafgaande vers? ‘Verzadig ons in de morgenstond met Uwe goedertierenheid, zo zullen wij juichen, en verblijd zijn in

al onze dagen.’ Het is dan genade, die gevoeld wordt in de ziel; genade, die geopenbaard is aan het hart en die met een Goddelijk getuigenis aan de consciëntie verzegeld is, die ons alleen kan verblijden. Aldus zien we hoe geestelijke verdrukkingen, die het hart diep doorsnijden, en een jarenlange bevinding van het kwaad, de ziel geschikt maken en toebereiden om met genade verblijd te worden. Is genade niet voor misdadigers? Voor niemand anders. Is genade niet voor degenen, die zonder genade onder de geopenbaarde toorn Gods moeten omkomen? Voor niemand anders. En niemand anders kan verblijd worden door genade, behoudens degenen, die het gewicht van de geestelijke verdrukking kennen, en die geoefend zijn, op een diepgaande wijze geoefend zijn met jarenlang het kwaad te hebben gevoeld. Anderen mogen verblijd worden door de mening van mensen; doordat hun koren, hun most en olie zijn toegenomen; door zulk speelgoed en door zulke prullen, als waarin arme, vergankelijke wormen vermaak scheppen. Doch het beproefde, geoefende huisgezin Gods, die weten wat de ‘dagen der verdrukking, en de jaren van het kwaad’ zijn, kunnen niet verblijd worden, behoudens door de openbaringen van Gods genade en liefde aan hun ziel.

De vergevende genade van God aan hen openbaar gemaakt, en Zijn eeuwige liefde, uitgestort in hun hart; de toepassing van een zekere dierbare belofte aan hun bezwijkende geest; de toefluisteringen uit Gods eigen mond, de toelachingen van de gunst des Heeren Zelf; de onderwijzingen en de getuigenissen van de gezegende Geest in de hof der consciëntie; het ‘vrees niet’, dat de Heere Zelf alleen tot de ziel kan spreken, het omhelsd worden in de armen van Jezus, en het verzadigd worden, gelijk Naftali, met de gunst des Heeren — dit zijn de dingen, die een kind van God alleen kunnen verblijden. Maar zie hoe noodzakelijk, hoe onmisbaar noodzakelijk, ‘de dagen der verdrukking en de jaren van het kwaad’, zijn om hun hart toe te bereiden! Genade, vergeving, liefde, het bloed, de zaligheid, de eeuwige gunst — wat zijn deze alle voor iemand, die niets kent van de kwaden van zijn hart, en die nooit zuchtte onder de verdorvenheden van zijn gevallen natuur? Hij moge de woorden gebruiken, hij moge ze van voor naar achter bespreken, hij moge ze geopenbaard zien in het Boek Gods; maar een levende, inwendige, en bevindelijke kennis ervan — kan hij die hebben; kan hij verlangen deze te bezitten? Hij kan dit niet, dan in de juiste verhouding tot zijn bevinding van de ‘dagen der verdrukking, en de jaren van het kwaad’.

II. ‘Laat Uw werk aan Uw knechten gezien worden, en Uwe heerlijkheid over hunne kinderen.’ We lezen hier niets over de werkzaamheden van het schepsel. Ze werden lang geleden reeds tot de grond toe afgehouden. En wat was hun genade-slag geweest? Wat had de dolk precies in hun hart gedreven? ‘De dagen der verdrukking, en de jaren van het kwaad.’ Dit was hun ondergang geweest; de eigengerechtigheid van het schepsel hadden ze precies in het hart doorstoken, en ze hadden de levenssappen van de menselijke verdienste weggenomen. Er is dan geen smeekbede: ‘Laat onze werken gezien worden’. Neen. Deze waren begraven in het graf der verdorvenheid; die waren verzwolgen en verloren gegaan in de ‘dagen der verdrukking, en in de jaren van het kwaad’. Doch ‘laat Uw werk’, het voleindigde werk van de Zone Gods, de gehoorzaamheid van Jezus aan de wet; het verzoenende bloed, dat Hij op Calvariës kruishout gestort had; het werk, dat Hij ondernam, dat Hij verrichtte en voleindigde. ‘O’, uit zich de man Gods in een vurig roepen (en onze harten, indien zij door dezelfde Geest onderwezen zijn, zullen in gelijke bewoordingen bijstemmen): ‘Laat Uw werk aan Uwe knechten gezien worden’. Wat!!! Kunnen we dat werk niet aanschouwen in het Woord van God? — Is dat niet voldoende? Kunnen we dat werk niet door goede mensen horen uiteenzetten? — Is dat niet voldoende? Kunnen we het niet lezen, zoals het verklaard is door de pen van vaardige schrijvers? Is dat niet genoegzaam? Ja, voor degenen, die nooit de ‘dagen der verdrukking, en de jaren van het kwaad’ hebben gezien — ruim voldoende; doch niet voor Gods geoefende kinderen; zij hebben andere gedachten en andere gevoelens omtrent deze zaken. Zij weten, wat geestelijke donkerheid betekent, de kracht van het ongeloof, en de hulpeloosheid van het schepsel; en zij weten, dat niets van wat tekortschiet bij het licht van Gods gunst, de openbaringen van Gods genade, en het onderwijs en getuigenis van God de Heilige Geest, het werk van Jezus kan doen zien in al zijn schoonheid, gepastheid en heerlijkheid; en daarom kunnen zij zeggen: ‘Laat Uw werk aan Uwe knechten gezien worden’. ‘Schenk mij, Heere, een gezicht door het levende geloof op de Verzoening door Jezus.’ ‘Toon me’ (zou de ziel uitroepen in de taal van Mozes), ‘Toon me Uw heerlijkheid; openbaar in mijn hart het voleindigde werk van Jezus; bespreng mijn consciëntie met Zijn verzoenend bloed; ontdek Hem aan mij, en schenk me aldus een zoete openbaring van Zijn Persoon, liefde, bloed, en volkomen Zaligheid. Heere, laat het gezien worden door mijn ogen, en in mijn hart, en verzegel het met Goddelijke kracht op mijn consciëntie.’

Doch misschien kunnen we een andere uitleg aan de woorden geven. Daar is niet alleen het werk van de Zone Gods aan het kruis, dat we niet kunnen beschouwen, dan bij het licht van Gods gunst, dan in de openbaring door de Heilige Geest aan onze ziel; doch daar is ook het werk van de Heilige Geest op de consciëntie; en dat werk, al is het een inwendig werk, kunnen we evenmin beschouwen, tenzij de Heere het ons toont, als dat we het werk van Christus aan het kruis kunnen beschouwen. O, de duisternis, de zware duisternis, waarin onze geest vaak gehuld is, als we niet één blijk van de onderhandelingen Gods met onze ziel kunnen lezen; zoals de Kerk van de oude dag klaagde: ‘We zien onze tekenen niet’ (Psalm 74:9). Kan daar geloof zijn?, zo vragen we, als we misschien weinig anders dan ongeloof voelen? Kan daar leven zijn; als er zulk een dodigheid, koudheid en vleselijkheid is? Kan daar hoop zijn; als de twijfels en vrezen op een zodanige wijze bezit schijnen te hebben genomen? Kan daar het werk Gods zijn; als er zoveel kwaad, gruwelijk kwaad, op een pijnlijke wijze, dagelijks gevoeld wordt? We hebben daarom nodig, dat God licht mocht werpen op Zijn eigen inwendige werk; want dan, alleen dan, kunnen we het aanschouwen. ‘Laat Uw werk aan Uwe knechten gezien worden.’ ‘Heere’, zo roept de ziel uit, ‘maak het duidelijk, dat er van binnen een werk gaande is; dat mijn ziel door U onderwezen wordt; dat ik een deelgenoot ben van Uw genade; dat de gezegende Geest op mijn consciëntie werkende is.’ Gewis, we mogen, zonder onze tekst geweld aan te doen, er deze uitleg aan geven. ‘Laat Uw werk aan Uwe knechten gezien worden, en Uwe heerlijkheid over hunne kinderen.’ Kinderen waren op een bijzondere wijze onder het oude Verbond begrepen 1). We hebben zulk een bijzondere belofte niet onder het nieuwe Verbond; en als we daarom een Nieuwtestamentische uitleg geven aan deze woorden, kunnen we beter over onszelf spreken, dan over onze kinderen: ‘Laat Uw heerlijkheid voor onze ogen en in onze harten gezien worden’.

En is dit het niet, dat we bij tijden vuriglijk verlangen te zien? Wat bad de Heere Jezus Christus voor Zijn discipelen? Was het niet, dat ze Zijn heerlijkheid mochten zien, en dat ze Hem mochten zien, zoals Hij is, als Hij spreekt: ‘Vader, Ik wil, dat, waar Ik ben, ook die bij Mij zijn, die Gij Mij gegeven hebt; opdat zij Mijn heerlijkheid mogen aanschouwen, die Gij Mij gegeven hebt; want Gij hebt Mij liefgehad vóór de grondlegging der wereld’ (Joh. 17:24). En wat was het, toen Hij rondwandelde op aarde, dat de aandacht trok en de genegenheden van Zijn geliefde discipelen in vervoering bracht?

‘Wij hebben Zijne heerlijkheid aanschouwd, een heerlijkheid als des Eniggeborenen van den Vader, vol van genade en waarheid’ (Joh. 1:14). En hebben onze ogen soms deze heerlijkheid niet aanschouwd — de heerlijkheid Gods in het Aangezicht van Jezus Christus? De heerlijkheid van Zijn Persoon! De heerlijkheid van Zijn liefde; de heerlijkheid, die de ogen verlicht, en die de genegenheden van de ziel raakt!

Doch vaak kunnen we het niet bezien; het is voor onze ogen verborgen. We wandelen vaak in duisterheden. ‘Wij tasten naar de wand gelijk de blinden, en, gelijk die geen ogen hebben, tasten wij; wij stoten ons op de middag, als in de schemering; wij zijn in woeste plaatsen gelijk de doden’ (Jes. 59:10). Toch wensen we de heerlijkheid te aanschouwen, en met David te spreken: ‘O God, Gij zijt mijn God, ik zoek U in de dageraad; mijn ziel dorst naar U; mijn vlees verlangt naar U, in een land, dor en mat, zonder water. Voorwaar, ik heb U in het heiligdom aanschouwd, ziende Uw sterkheid en Uw eer’ (Psalm 63:2, 3).

III. ‘En de liefelijkheid des HEEREN, onzes Gods, zij over ons.’ Wat is deze liefelijkheid? ‘De liefelijkheid des HEEREN, onzes Gods.’ Het is bijgevolg, de liefelijkheid van Christus; de gepastheid, de heiligheid, de volmaaktheid en de heerlijkheid, die er altijd ligt in de Zone Gods. Welnu, ‘de dagen der verdrukking, en de jaren van het kwaad’ hebben alle gepastheid van het schepsel bedorven. Er was misschien een tijd, toen we enig genoeg en vermaak konden vinden in hetgeen we waren, of in wat we ons ijdellijk inbeeldden, dat we zouden zijn. Onze eigengerechtigheid kwam ons liefelijk en gepast voor; en onze Godsdienst was beminnelijk en aangenaam in ons eigen oog. Doch wat is er van terechtgekomen? Bedorven, bedorven; op een afdoende wijze bedorven. Waardoor? ‘Dagen der verdrukking, en jaren van het kwaad.’ Deze hebben op een doeltreffende wijze alle gepastheid van het schepsel verwoest, misvormd en verontreinigd. In één woord, eens hielden we erg veel van het eigen ik; doch dit eigen ik is ons getoond zulk een afschuwelijk monster te zijn, is in zulk een walgelijk en verachtelijk licht gesteld, dat we onze liefde ervoor in alle opzichten hebben verloren; en we hebben bij tijden zulk een liefelijkheid, heerlijkheid, beminnelijkheid, en gepastheid gezien in de Zone Gods — dat, daar we niet meer verliefd zijn op ons eigen ik, we Hem hebben

1 Deze wat duistere uitdrukking laten we voor rekening van schrijver

liefgekrege. Daar zodoende al onze eigen liefelijkheid en al onze eigen bevalligheid bedorven is en misvormd, is de liefelijkheid en bevalligheid van de Heere juist naar die mate toegenomen. Zodat dit het verlangen geworden is van onze ziel: 'De liefelijkheid des HEEREN, onzes Gods, zij over ons'. 'Laat ons hiertoe aangenomen zijn; laat dit over ons gebracht worden door God Zelf toegerekend; laat ons er op een duidelijke wijze mede bekleed worden voor de ogen van een hart-doorzoekende JEHOVA. Laat de liefelijkheid van het verzoenende bloed van Jezus, de liefelijkheid van Zijn volmaakte gerechtigheid, de liefelijkheid van Zijn stervende liefde, de liefelijkheid en heerlijkheid van Zijn heerlijke Persoon ons overdekken, al onze vuiligheid, schuld en schande bedekkende, — deze liefelijkheid uitbreidende over geheel onze naaktheid, zonde en verontreiniging — opdat, wanneer God ons aanziet, Hij ons niet zien moge, zoals we zijn, bedorven, mismaakt, en vol met wonden en etterbuilen; maar dat Hij ons zien moge, begenadigd staande in de Geliefde met 'de liefelijkheid des HEEREN, onzes Gods, over ons.'

Ligt er niet iets heel zoets, veelzeggends, en iets dat heel gepast is in deze smeekbede? Maar wat doet het zo zijn? Ik moet nogmaals tot mijn oude uitgangspunt terugkeren: 'Dagen der verdrukking en jaren van het kwaad'. Deze hebben de bevalligheid van het schepsel bedorven; deze hebben de liefelijkheid van het schepsel bedorven.

Nu u uw schuld, vuiligheid en schande gevoelt, kan niets uw hunkerende ziel bevredigen dan 'de liefelijkheid des HEEREN, onzes Gods', die over u is en die u wordt toegerekend; zodat Hij, Die Jeruzalem, als met lantaarnen doorzoekt, en Wiens ogen zijn als een vlamme vuurs, u niet moge aanzien, staande in vuiligheid, schuld, en in het bezoedelde eigen ik; doch dat Hij de liefelijkheid van Jezus over u moge zien uitgebreid; en u zodoende als heilig waarneemt in Zijn heiligheid, liefelijk in Zijn liefelijkheid en bevallig in Zijn bevalligheid; 'begenadigd in den Geliefde'. O, wat een onvergelykelyk kled is dit! Het overtreft de engelen in luister; want het is de gerechtigheid van Gods eniggeboren Zoon! En als 'de liefelijkheid des HEEREN, onzes Gods' onze grond is, dan kunnen we alle aanvallen van de wet, alle beschuldigingen van een schuldig geweten, en alle pijlen uit de hel trotseren.

IV. 'En bevestig Gij het werk onzer handen over ons, ja het werk onzer handen, bevestig dat.'

Het werk onzer handen — is dat, hetgeen we in Gods Naam doen en tot de Ere Gods? Niet het werk onzer handen in de natuur; doch het werk onzer handen in de genade. Heeft dit geen behoefte aan een bevestiging? Zie hoe hij de smeekbede verdubbelt. 'Bevestig Gij het werk onzer handen over ons, ja het werk onzer handen, bevestig dat.' Worden we soms niet beproefd en geoefend omtrent het werk onzer handen? — wat we hebben gedaan, of getracht hebben te doen tot de Ere Gods en vanwege Zijn grote Naam. Hoe bedorven is dit! Kunnen we prediken zonder zonde? Kunnen we luisteren zonder zonde? Kunnen we bidden zonder zonde? Kunnen we elkaar ontmoeten zonder zonde? Kunnen we aan de tafel des Heeren aanzitten zonder zonde? Is de zonde niet diep ingeworteld in ons bestaan zelf? Is niet de schering en inslag der zonde zo'n geheel met het weefsel van onze gevallen natuur, dat we zondigen met iedere ademhaling, die we doen? En bederft dit niet het werk onzer handen? Vervult dit ons bij tijden niet met angstige vragen of we ooit een enkele zaak gedaan hebben tot de Ere Gods? Het eigen ik is zo vermengd met alles wat we doen, dat we de angstige vraag wel mogen stellen, of we uiteindelijk wel ooit iets werkelijk goeds hebben gedaan?

Als dit onze beangstigende gedachten zijn, zullen we er behoefte aan hebben dat God, 'het werk onzer handen over ons bevestigt', en het aldus in onze consciëntie klaar en duidelijk maakt, dat hetgeen we doen, we dit doen tot Zijn Eer. God verhoede, dat we enige andere beweegreden zouden hebben. Als we van ons vermogen geven, waartoe de Heere ons in staat moge stellen, moge het tot Zijn Eer zijn. Als we iets doen in Goddelijke zaken, moge het tot Zijn Eer zijn. Als we spreken, moge het tot Zijn Eer zijn. Welnu, als we ervaren, dat de zonde en het eigen ik zo dooréengemengd zijn met al hetgeen we denken, zeggen en doen, dan hebben we er behoefte aan, dat 'het werk onzer handen' bevestigd wordt, dat de Heere het klaar en duidelijk aan onze consciëntie zou mogen maken, dat ons hart oprecht is voor Hem, en dat ons oog eenvoudig is tot Zijn Eer; dat hetgeen we verrichten tot de ere van Zijn naam in Zijn ogen wordt aanvaard. En houdt dit ook geen verband met de voorname basis, die ik getracht heb, in de kracht Gods te leggen als het fundament van al deze smeekbeden? — 'Dagen der verdrukking, en jaren van het kwaad.' Het zijn 'de dagen der verdrukking en de jaren van het kwaad', die ons de onvolmaaktheden en de tekortkomingen doen zien van al hetgeen we doen in de Naam des Heeren; zodat we er behoefte aan hebben, dat God Zelf 'het werk onzer handen over ons bevestigt'.

Verdraag me nog enkele ogenblikken, als we snel de draad van onze tekst weer opnemen. God late uit genade enige indruk van de waarheid ervan op onze consciëntie achter!! Let dan eerst op het voorname fundament van alles. Zie of het daar met U in orde is. Spring niet over de dorpel heen. Zie of deze hoeksteen in Uw hart is gelegd. Hebt U — heb ik, laat ik het mijn ziel ernstig afvragen — ‘dagen der verdrukking, en jaren van het kwaad’ — gezien? En als dit zo is, wat is er de vrucht en uitwerking van geweest? We kunnen beide hebben beleefd, beide hebben doorgemaakt, en toch van geen van beide voordeel hebben getrokken. Het is niet het zaad, dat aan de grond wordt toevertrouwd, dat het hart van de landbouwer verblijdt; het is de oogst, die het zaad draagt; zo is het ook wat betreft de verdrukking; want: ‘Het licht is voor den rechtvaardige gezaaid, en vrolijkheid voor de oprechten van hart’ (Psalm 97:11). Het is niet de verdrukking, zoals die op zichzelf is; het is de vrucht van de verdrukking. Het is niet het gezien hebben van het kwaad, doch het is de uitwerking, die het heeft teweeggebracht, waarop we voornamelijk moeten zien.

Welnu, hebben deze ‘dagen der verdrukking, en jaren van het kwaad’ U aan de grond gebracht, Uw trots vernederd, U in het stof neergelegd, hebben deze ootmoed, eenvoud, en Goddelijke oprechtheid in Uw ziel gewerkt, hebben ze U een gezicht en gevoel van Uw ware staat en toestand voor God gegeven. Als ze dit gedaan hebben en op de juiste wijze; dan is dit de genade aan U betoond, als zulks de uitwerking ervan is geweest. God beware U en mij ervoor in deze zaak te worden misleid. Maar we gaan voort met ons af te vragen, of we uit een gevoelig hart kunnen zeggen, hetgeen God Mozes onderwees te schrijven: ‘Verblijd ons’. Verlangt Uw hart ernaar verblijd te worden? Dan moet er sprake zijn van droefheid, want blijdschap te schenken aan een hart, dat niet bedroefd is, is een tegenstrijdigheid. Hebben we er dan behoefte aan verblijd te worden? Wat kan ons verblijden? Vraag Uw consciëntie af, waarmede Uw hart verblijd kan worden. Met geld, gezondheid, kracht, werelds geluk, bevredigende vooruitzichten of gezond opgroeiende kinderen? Kunnen deze zaken het hart volkomen verblijden? Kunnen ze dat? Een noodlottig kenmerk; een noodlottig kenmerk als ze dit kunnen. Doch hunkert Uw vrezende boezem, hijgt Uw zuchtend hart naar de openbaringen van Gods genade en liefde? En zijn er tijden, in de stille uren van de nacht, dat Uw ziel hijgt naar God, ‘gelijk een hert schreeuwt naar de waterstromen’? Als dat zo is, dan kan niets U bevredigen, dan kan niets U verblijden, dan de genade en liefde van God, uitgestort in Uw hart door de Heilige Geest. Ik zou mezelf beschouwen als dood in de zonde, als ik zulke gevoelens als deze niet had.

En verlangt U ernaar, dat het werk van Jezus gezien wordt, en dat Zijn heerlijkheid gevoeld en gezien wordt in Uw hart? Bent U eerlijk zo ontevreden over Uzelf, doch ziet U zulk een schoonheid en dierbaarheid in de Heere Jezus, dat U ernaar verlangt, dat Zijn schoonheid over U wordt uitgebreid, dat U aangenaam mag zijn in Zijn schoonheid, en niet in de Uwe? En wordt U soms geoeffend aangaande het werk Uwer handen, terwijl U zich zo'n arme, schuldige, vuile ellendeling gevoelt, dat U geen enkele goede gedachte in Uw hart kunt vinden, noch één goede handeling, door U verricht? U hebt er dan behoefte aan, dat de Heere het op een onwrikbare wijze bevestigt aan Uw consciëntie, dat daar een werk gaande is, dat werd aangevangen en dat zal worden voortgezet door Zijn eigen krachtige hand. Heb ik dan op een zwakke en flauwe wijze iets van de werkzaamheden en van de bevinding van Uw ziel uitgetekend? Zijn deze al of niet in overeenstemming met het geïnspireerde Woord van God? Ik geloof, dat ze dat zijn. Geloof U dat ook? Waarop rust ons geloof? Op het geïnspireerde Woord van God. Dat is waarachtig, want: ‘God zij waarachtig, maar alle mens leugenachtig’. En als ik naar ik hoop vanavond in alle eenvoudigheid en Goddelijke oprechtheid, getracht heb de zin en mening van God de Heilige Geest in de tekstwoorden te verklaren, dan kunnen alle mensen op de wereld tesamen nooit deze Waarheid Gods omverwerpen, die zal standhouden, wanneer de wereld vergaan zal. Als de Heere deze zaken in Uw hart verwekt heeft, laat de mensen dan zeggen wat ze willen; laat de satan kwellen, zoveel hij kan, of laat Uw hart bij tijden bedenken wat het kan; de Waarheid Gods blijft onveranderd; en met die Waarheid staan we, of met die Waarheid vallen we.

AMEN.